

v tomto směru dovolatelka ani netvrdí, že od října až do prosince 1914 dostalo se žalobci od firmy H. větších požitků služebních než od ní. Námitka dovolatelčina, že nevěděla a věděti nemohla, že příjem žalobcův u ní v době pro spor rozhodné byl příjmem hlavním a že proto žalobce podléhá u ní povinnosti pojistné, byla vyvrácena soudem odvolacím, na jehož vývody se poukazuje. Výrok o solidárním závazku k náhradě škody má oporu v §§ 1301 a 1302 obč. zák. Ve smyslu § 1302 má se škoda dělit, když lze zjistiti, do jaké míry byla škoda jednotlivým škůdcem způsobena. To v souzené rozepři zjistiti nelze, neboť škoda žalobci způsobená byla důsledkem opomenutí všech tří žalovaných. Pro dělení škody v poměru doby, po jakou byl žalobce u jednotlivých jmenovaných firem zaměstnán nebo v poměru jeho započítatelných příjmů u jednotlivých firem, pokud se týče jím odpovídajících premií, neposkytuje zákon opory.

K dovolání firmy H., uplatňující dovolací důvody čís. 1 a 4 § 503 c. ř. s. Výtku zmatečnosti podle § 477 čís. 6 c. ř. s. vyvrátil již soud odvolací, k jehož vývodům se dokládá: Není úkolem úřadů správních řešiti in abstracto otázky veřejného práva za tím účelem, aby se pak strany mohly dovolávati výroku správního úřadu ve sporu o nárocích soukromoprávních. Odchylna od této zásady musila by býti stanovena zákonem. Není však zákonného předpisu, který by správním úřadům ukládal, aby řešily otázku pojistné povinnosti jako otázku předurčující pro soukromoprávní spor o náhradu škody vzešlé opomenutím přihlášky k pensijnímu pojištění (Ott, I. str. 28, rozh. čís. 6517 sb. n. s.). Podle § 77 a) cís. nař. čís. 138/14 ř. zák. jsou ovšem soudy vázány pravoplatným rozhodnutím vydaným správními úřady v mezích jejich příslušnosti. Že však správní úřady v poměru dovolatelky k žalobci již pravoplatně rozhodly, že žalobce k pojištění povinen nebyl, dovolatelka ve sporu netvrdila. Výtku zmatečnosti jest bezpodstatná a s ní padá i námitka předčasnosti žaloby. V řízení odvolacím dovolatelka nevytýkala, že žalobce má při nejmenším nésti polovici škody, a nemohl se tedy odvolací soud zabývati touto výtkou. Ostatně je ze zákona zřejmo, že úmyslem zákonodárcovým bylo chrániti zaměstnance třebas i proti jeho vůli před každým poškozováním a přičilo by se intenci zákona, kdyby zaměstnance za to, že se vzpíral, by pro případ invalidity byl pojištěn, anebo že jinak opomenul své zájmy ohledně pensijního pojištění hájiti, byl trestán tím, že by mu bylo uloženo nésti část škody opomenutím včasné přihlášky k pensijnímu pojištění jemu vzešlé. O správnosti tohoto úsudku svědčí jednak ustanovení § 73 cís. nař. čís. 138/14 ř. zák., pokud ukládá přihlášku k pojištění zásadně zaměstnavateli, jednak předpisy §§ 79 a 83 téhož cís. nař., jež postihují svými účinky zaměstnavatele nikoli zaměstnance.

Čís. 8287.

Závazek dlužníka platiti pojistné premie z pojistek, daných do zástavy, není dotčen zahájením vyrovnání o jeho jmění. Zaplatil-li zá-

stavní věřitel splatné premie místo dlužníka, jest oprávněn domáhati se na něm náhrady.

(Rozh. ze dne 8. září 1928, Rv I 2161/27.)

Žalovaná strana zastoupená veřejným společníkem Pavlem P-em vstoupila se žalobkyní do obchodního spojení a, když poskytla dopisem žalující ze dne 24. dubna 1926 žádané záruky, bylo jí žalující stranou dáno zboží na úvěr. Mezi zárukami byla také ruční zástava tří platných a běžných životních pojištěk uzavřených na život veřejného společníka Pavla P-a s pojišťovací společností R. Žalovaná strana zavázala se žalující straně, že platiti bude všechny příště splatné premie z pojištěk do té doby, dokud tyto pojišťky budou u žalobkyně, a že jí pokaždé zašle premiové stvrzenky. Poněvadž ani žalovaná strana ani Pavel P. nezaplatili premii splatnou dne 17. srpna 1926, jejíž splatnost pojišťovací společnost na požádání Pavla P-a prodloužila do 16. února 1927, zaplatila ji žalující strana dne 15. března 1927, by zamezila znehodnocení celé pojišťky. Když pak žalovaná strana dopisem ze dne 19. března 1927 prohlásila, že premie z pojišťky znějící na 100.000 Kč platiti nebude a že také nenahradí žalobkyni zaplacenou již premii, která byla splatna dne 17. srpna 1926 (16. února 1927), zaplatila žalobkyně na upomínku ze dne 31. března 1927 pojišťovací společnosti dne 1. května 1927 i premii splatnou dne 17. února 1927. O jmění žalované strany jakož i jejich veřejných společníků Pavla P-a a Bertý P-ové bylo usnesením obchodního soudu v Praze ze dne 10. října 1926 zahájeno vyrovnací řízení, které bylo pak usnesením téhož soudu ze dne 15. března 1927, když vyrovnání (35%ní kvota) bylo právoplatně potvrzeno, prohlášeno za skončené. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované zaplacení pojistného, jež byla za ni zaplatila. **Procesní soud prvního stupně** žalobu zamítl, **odvolací soud** uznal podle žaloby mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaná strana namítá, že neměla premie, o které v tomto sporu jde, platiti, poněvadž jednak nebylo po ruce hotových prostředků, jednak nemohla žalobkyni poskytovat proti ostatním věřitelům zvláštní výhody (§ 47 vyr. ř.) tím, že by po zahájení vyrovnávacího řízení na pojišťky žalující straně do zástavy dané další platy činila. Soud odvolací nesdílí tento názor žalované, že by šlo v souzeném případě o jednání nedovolené a neplatné podle § 47 vyr. ř. Vždyť úmluva o zástavě pojištěk stala se, jak strana žalovaná sama uvádí, dne 30. dubna 1926 a žalovaná ani netvrdí ani neprokazuje, že při tomto ujednání bylo již pamatováno na zamýšlená vyrovnání a proto poskytnuta žalující straně v zástavě životních pojištěk a v úmluvě o bližších podmínkách této zástavy zvláštní nedovolená výhoda. Žalobkyně by jistě nebyla dala žalované straně v dubnu 1926 zboží na úvěr a nebyla by uzavřela s ní úmluvu o pojištěkách jejího veřejného společníka Pavla P-a, kdyby byla měla tušení, že žalovaná za půl roku v říjnu 1926 půjde do vyrovnání. Právní stránku žalobního nároku nelze pcsuzovati ani podle §§ 1042, 1358, 1422 nebo 1423 obč. zák. ani podle

§ 1037 obč. zák. Žalobkyně, plativši zažalované premie, nevmísila se, jak žalovaná se domnívá, do věci cizí proti výslovné vůli vlastníka (§ 1040 obč. zák.), nýbrž plnila jen za žalovanou firmu závazek, který tato smluvně na sebe vzala. Žalobkyně nejednala bez příkazu a nejednala také jen k výslovnému užítku jen žalované firmy, která by po případě byla práva Pavlu P-ovi z neplnění smluvních povinností, poněvadž neplacením premií by se byly úplně znehodnotily pojistky. Žalobkyně, plativši premie, jednala také jednak ve prospěch Pavla P-a, by nepřišel o právo z pojistek, jednak k svému vlastnímu prospěchu, poněvadž placením premií za žalovanou firmu zachránila znehodnocení pojistky znějící na 100.000 Kč a zvýšila také její hodnotu pro případ zpětné její koupě pojišťovací společnosti. K tomu však žalobkyně podle smlouvy z dubna 1926 byla plně oprávněna. Jde tu o smlouvu, která se strany žalované nebyla splněna. Zahájení vyrovnávacího řízení nemá — odchýlně od zahájení úpadkového řízení (§ 21 konk. ř.) — na nesplnění smlouvy vlivu (čís. sb. 5428). Plnění na straně žalované záleželo v tom, platiti z pojistky znějící na 100.000 Kč, dokud tato bude v rukou žalující strany, všechny příště splatné premie. Poněvadž žalovaná firma tak neučinila, zaplatila žalobkyně premie ty za ni.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. spatřuje žalovaná v nesprávném prý posouzení otázky pasivního oprávnění. Ale nemá pravdu. Žalovaná přiznává sice, že uzavřela se žalobkyní smlouvu ze dne 24. dubna 1926, kterou se zavázala zaslati žalobkyni jako záruku za povolený úvěr životní pojistky svého veřejného společníka Pavla P-a, namítá však, že smlouvou tou nepřevzala povinnost platiti premie za Pavla P-a. Leč přisvědčiti jest plně odvolacímu soudu, jenž dospěl v základě smlouvy ze dne 24. dubna 1926 a z ostatní korespondence k názoru, že se žalovaná zavázala žalující straně, že bude platiti příště všechny premie z pojistek do doby, dokud tyto pojistky budou u žalobkyně. Smlouvy, zejména mezi obchodníky, jest podle § 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. vykládati podle vůle stran tak, jak to žádá obyčej poctivého obchodního styku. Jest proto slovům ve smlouvě ze dne 24. dubna 1926 uvedeným »Sie übersenden uns sofort die verschiedenen Versicherungs-pollizen ihres Herrn Paul P. und verpflichten Sie sich uns jeweils die Quittungen Ihrer Prämienzahlungen zuzusenden« rozuměti jen tak, že se žalovaná strana také zavázala platiti příště splatné premie z pojistek svého veřejného společníka Pavla P-a, neboť poukazují k tomu zejména slova »Quittungen Ihrer Prämienzahlungen«. Tím jest také rozřešena otázka namítaného nedostatku pasivní legitimace ve prospěch žalující strany a jest zodpovězena také i výtká vznesená žalovanou nesprávně pod dovolacími důvody § 503 čís. 2 a 3 c. ř. s. Žalovaná se k vyvrácení oprávněnosti žalobního nároku marně dovolává ustanovení

§ 47 vyr. ř. Že nelze úmluvu stran o poskytnutí zástavy pojistek považovati za neplatnou s hlediska § 47 vyr. ř., dovodil správně již odvolací soud. Šlo o smlouvu uzavřenou za účelem udržení provozování obchodu a získání úvěru pro obchod, v níž byl zahrnut závazek platiti splatné premie, jenž byl podmínkou, měl-li býti úvěr poskytnut. Plnění tento závazek z dovolené smlouvy bylo povinností, kterou dlužno podřaditi pod jednání náležející k obyčejnému provozování obchodů. K jednání takovému byla však žalovaná strana i po zahájení vyrovnacího řízení o jejím jmění (10. října 1926) podle § 8 (2) vyr. ř. oprávněna. Povinnost její platiti splatné premie převzatá onou smlouvou zůstala nedotčena vyrovnacím řízením (srv. rozh. čís. 5428 sb. n. s.). Placení premií žalovanou nebylo by se stalo podle § 47 vyr. ř. neplatným. Nemá vlivu na spor okolnost, že žalobkyně přihlásila k vyrovnacímu řízení pohledávku 96.469 Kč, ano není tvrzeno ani prokázáno, že v částce té byla i zažalovaná pohledávka, a je naopak zjištěno, že žalobkyni vznikla proti žalované zažalovaná pohledávka teprve dne 15. března 1927 (2. května 1927), tedy po zahájení vyrovnacího řízení a prohlášení jeho skončeným. V dalším jest ovšem přisvědčiti žalované, že není výslovného zákonného ustanovení, o něž by žalující strana mohla opřít svůj nárok. Avšak přes to nelze nároku žalobnímu upřítí oprávnění. Odvolací soud zdůrazňuje právem, že žalovaná, neplativši splatné premie, porušila proti žalobkyni smluvní povinnost, již na sebe řádně převzala. Zaplatila-li žalující strana místo ní splatné premie, zabránila tím, což je nesporným, že se zástava nestala bezcennou. Z toho měl patrný užitek především i pojištěnec. Může proto žalobkyně podle zásad §§ 7, 1036, 1037 a 1041 obč. zák. požadovati i na žalované náhradu částek vynaložených jí na placení premií za žalovanou.

Čís. 8288.

Pojišťovací smlouva.

»Ujetím se držby« miní se v § 65 poj. zák. ujetí faktické držby podle § 312 obč. zák.

Slova »do měsíce po tom, co o něm zvěděl« neznamenaají, že nabyvatel nemovitosti zvěděl o celém obsahu a rozsahu pojištění, stačí, že zvěděl o pojištění.

(Rozh. ze dne 8. září 1928, Rv I 250/28.)

Žalobu pojišťovny proti nabyvateli velkostatku o zaplacení pojišťovací premie procesní soud prvního stupně zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Sporným je, zda vypověděl žalovaný jako nabyvatel, kupitel statku K. žalující pojišťovací společnosti v čas pojišťovací poměr podle § 65 (2) pojišť. ř. ze dne 23. prosince 1917, čís. 501 ř. zák. Tuto otázku jest zodpověděti záporně. Podle